

EUROPEAN EXPERT GROUP ON TRANSITION FROM INSTITUTIONAL TO COMMUNITY-BASED CARE

Euroopa Liidu vahendite kasutamine institutsiooniliselt hoolekandeteenuselt kogukonnapõhisele hoolekandestruktuurile üleminekuks

ÜLEVAADE ON OSA KÄSIRAAMATU “*TOOL KIT ON THE USE OF EUROPEAN UNION FUNDS FOR THE TRANSITION FROM INSTITUTIONAL TO COMMUNITY-BASE CARE*” (LISA 1) MUUDETUD VÄLJAANDEST, MILLE INSTITUTSIOONILISELT HOOLEKANDETEENUSELT KOGUKONNAPÕHISELE HOOLEKANDESTRUKTUURILE ÜLEMINEKU EUROOPA EKSPERTRÜHM AVALDAS 2014. A. JUUNIS (VT: [HTTP://DEINSTITUTIONALISATIONGUIDE.EU/](http://deinstitutionalisationguide.eu/))

Ülevaade: Euroopa investeerimis- ja struktuurifondide määruste asjaomased sätted (2014 – 2020)

1. Üldsätete määrus¹

Säte	Määruse tekst	Seos käsiraamatuga
Artikkel 4(6) (Üldpõhimõtted)	[...] komisjon ja liikmesriigid tagavad koordineerimise Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahel ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide ja muude asjakohaste liidu poliitikavaldkondade, strateegiate ja vahendite vahel [...].	ESF-i ja ERF-i vahendeid tuleb kasutada vastavuses Euroopa Liidu sotsiaalse kaasamise poliitikapõhimõtete (vt nimekirja käsiraamatu 1. peatükis) ja ÜRO puuetega inimeste konventsiooni alusel võetud kohustustega. Vahendeid ei tohi kasutada institutsioonilise hoolekande toetamiseks. Kui sotsiaalfondi vahendeid kasutatakse kogukonnapõhiste hoolekandeteenuste rahastamiseks, siis ei tohi regionaalarengufondi vahendeid kasutada hoolekandetasutuste renoveerimiseks või uute ehitamiseks.
Artikkel 5(1) (Partnerlus ja mitmetasandiline valitsemine)	Partnerluslepingu ja iga programmi tarbeks korraldab liikmesriik [...] partnerlussuhte pädevate piirkondlike ja kohalike asutustega. Partnerlus peab hõlmama järgmisi partnereid: [...] (c) asjaomased kodanikuühiskonda esindavad organid, sealhulgas [...] valitsusvälised organisatsioonid ning sotsiaalse kaasatuse, soolise võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise edendamise eest vastutavad organid.	Partnerluslepingute ja rakenduskavade koostamisse ning asjaomaste kavade rakendamisse, seiresse ja hindamisse tuleb kaasata lapsi, puuetega inimesi, vaimse tervise probleemidega inimesi ja kodutuid esindavad organisatsioonid.
Artikkel 6 (Vastavus liidu ja liikmesriikide õigusele)	Tegevused, mida toetatakse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest, peavad olema kooskõlas kohaldatava liidu õiguse ja selle kohaldamisega seotud riikliku õigusega (edaspidi „kohaldatav õigus“).	ÜRO puuetega inimeste konventsiooni ratifitseerimisega Euroopa Liidu ja enamiku liikmesriikide poolt muutus konventsioon EL-i ja siseriikliku õigusraamistiku osaks. Seega

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013R1303&from=EN>

		tuleb sotsiaalfondi vahendeid kasutada kooskõlas konventsiooni ja lapsi, puuetega inimesi, vaimse tervise probleemidega inimesi ning kodutuid käsitlevate õigusaktidega.
Artikkel 7 (<i>Meeste ja naiste võrdõiguslikkuse edendamine ja mittediskrimineerimine</i>)	Liikmesriigid ja komisjon võtavad vajalikud meetmed, et hoida programmide ettevalmistamise ja rakendamise ajal ära igasugune diskrimineerimine [...] puude või vanuse põhjal. Eelkõige võetakse kogu programmide ettevalmistamise ja rakendamise ajal arvesse puuetega inimeste juurdepääsu.	Artikkel keelab puuetega inimeste diskrimineerimise sotsiaalfondi vahendite kasutamise mistahes etapis. Puuetega inimeste juurdepääs peab olema garanteeritud kõikides, mitte ainult otseselt neid hõlmavates programmides. Artikkel nõuab võrdset juurdepääsu kaupadele, teenustele ja rajatistele.
Artikkel 9 (<i>Valdkondlikud eesmärgid</i>)	[...] kõik Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid toetavad järgmisi valdkondlikke eesmäärke: (8) kestva ja kvaliteetse tööhõive edendamine ja töajõu liikuvuse toetamine; (9) sotsiaalse kaasatuse edendamine ning vaesuse ja mis tahes diskrimineerimise vastu võitlemine; (10) investeerimine haridusse [...].	Kolm valdkondlikku eesmärki moodustavad raamistiku sotsiaalfondi vahendite kasutamisel deinstitutionaliseerimise protsessis.
Artikkel 15(1) (<i>Partnerluslepingu sisu</i>)	Partnerluslepingus nähakse ette: (c) partnerluse korraldus, nagu osutatud artiklis 5; (d) partnerite soovituslik nimekiri ja kokkuvõte [...] partnerite kaasamiseks võetud meetmetest.	Liikmesriigid peavad näitama, kuidas kodanikuühiskond kaasati sotsiaalfondi programmitöösse ja kuidas kaasatakse fondi vahendite kasutamise teistes etappides. Esitada tuleb kaasatud üksikisikute ja/või organisatsioonide nimed.
Artikkel 15(2)	Partnerluslepingus sätestatakse muu hulgas järgmine: (a) (iii) vajaduse korral integreeritud lähenemisviis vaesusest kõige rohkem mõjutatud geograafiliste piirkondade või kõige suurema diskrimineerimis- või tõrjutusriskiga sihtrühmade erivajadustega tegelemiseks, pöörates eriti suurt tähelepanu marginaliseerunud kogukondadele, puuetega inimestele,	Partnerluslepingus peab olema sätestatud kava, kuidas tegelda hooldusasutustes viibivate või sinna sattumise ohus olevate inimestega riikides, kus napib kogukonnapõhiseid kvaliteetseid hoolekande- ja tugiteenuseid.

	pikaajalistele töötutele ning noortele, kes ei tööta ega õpi.	
Artikkel 19(2) (<i>Eeltingimused</i>)	Partnerluslepingus esitatakse riigi tasandil kohaldatavate eeltingimuste täitmise hinnangu kokkuvõtte ning nende puhul, mis ei ole partnerluslepingu esitamise päeval [...] täidetud, esitatakse võetavad meetmed, vastutavad asutused ning nende meetmete elluviimise ajakava.	Liikmesriigid selgitavad partnerluslepingus, kuidas täideti või kavatsetakse täita valdkondlikud ja üldised eeltingimused (k.a vastutuse jaotus ja selge ajakava). Vajalik on vaesuse vähendamise riikliku strateegilise poliitikaraamistiku olemasolu ja rakendamine ning haldussuutlikkus ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni rakendamiseks ja kohaldamiseks.
Artikkel 27(4) (<i>Programmide sisu</i>)	Iga prioriteedi juures sätestatakse näitajad [...] mille abil hinnatakse programmi rakendamisel tehtud edusamme eesmärkide saavutamisel ning mis on aluseks seirele, hindamisele ja tulemuslikkuse analüüsile.	Vastavad rakenduskavad peavad sisaldama väljundi- ja tulemusnäitajaid, mis võimaldavad seirekomisjonil ja Euroopa Komisjonil seirata, kas rahastatavad meetmed toetavad deinstitutionaliseerimise protsessi. Käsiraamatu 2. peatükis on toodud rida tulemus- ja väljundinäitajaid.
Artikkel 48(1) (<i>Seirekomisjoni koosseis</i>)	Seirekomisjoni koosseisu kohta teeb otsuse liikmesriik, tingimusel et seirekomisjon koosneb [...] artiklis 5 osutatud partnerite esindajatest. Partnerite esindajad määratakse seirekomisjoni asjaomaste partnerite poolt läbipaistva menetluse teel. Seirekomisjoni igal liikmel võib olla hääleõigus.	Liikmesriikpeab kaasama asjaomase rakenduskavaga seotud lapsi, puudega inimesi, vaimse tervise probleemidega inimesi ja kodutuid esindavaid organisatsioone ning teisi sidusrühmi. Nad tuleb valida läbipaistva menetluse teel ja neil võib olla hääleõigus (kuigi otsustusõigus selles küsimuses jääb liikmesriigile).
Artikkel 52(2) (<i>Eduaruanne</i>)	Eduaruandes esitatakse teave ja antakse hinnang alljärgneva kohta: (c) kas meetmed, mis on võetud, et täita partnerluslepingus kehtestatud kohaldatavad eeltingimused, mis on partnerluslepingu vastuvõtmise kuupäeval veel täitmata, on [...] ellu viidud.	Liikmesriigil tuleb esitada kaks eduaruannet Euroopa Komisjonile (2017 ja 2019) asjaomaste üldiste ja valdkondlike eeltingimuste rakendamise kohta (vt käsiraamatu 20. peatükk).
Artikkel 96(4)	Lisaks täpsustatakse rakenduskavas	Asjaomastes rakenduskavades

<p><i>(Majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgi alla kuuluvate rakenduskavade sisu, vastuvõtmine ja muutmine)</i></p>	<p>järgmist: (a) vajaduse korral selle määratlemine, kas ja kuidas rakenduskavas käsitletakse vaesusest kõige rohkem mõjutatud geograafiliste alade või kõige kõrgema diskrimineerimise või sotsiaalse tõrjutuse riskiga sihtrühmade erivajadusi, pöörates erilist tähelepanu marginaliseerunud kogukondadele, puudega inimestele, ning vajadusel ka partnerluslepingus sätestatud integreeritud lähenemisviisi osas antava panuse määratlemine.</p>	<p>peavad olema meetmeid tegelemaks hoolekandeasutustes viibivate või sinna sattumise ohus olevate inimeste vajadustega. Seda kõikides liikmesriikides, kus napib kogukonnapõhiseid kvaliteetseid hoolekande- ja tugiteenuseid.</p>
<p>Artikkel 96(5)</p>	<p>Rakenduskavaga määratakse kindlaks: (c) meetmed, mida võetakse, et kaasata artiklis 5 osutatud asjaomased partnerid rakenduskava ettevalmistusse, ning partnerite roll rakenduskava elluviimises, seires ja hindamises.</p>	<p>Asjaomased rakenduskavad peavad seletama, kuidas kaasati erinevaid tarbijagruppe rakenduskava ettevalmistamisse ja kuidas kaasatakse elluviimisesse, seiresse ja hindamisse.</p>
<p>Artikkel 96(6)</p>	<p>Rakenduskavas sätestatakse ka [...]: (b) hindamine iga [...] eeltingimuse puhul, mida kohaldatakse rakenduskava suhtes, kas eeltingimus on partnerluslepingu ja rakenduskava esitamise päeval täidetud, ning kui eeltingimused ei ole täidetud, siis meetmete kirjeldus, mis tuleb eeltingimuste täitmiseks võtta [...].</p>	<p>Asjaomased rakenduskavades tuleb sätestada, kuidas on täidetud üldised ja valdkondlikud eeltingimused, mis nõuavad vaesuse vähendamise riikliku strateegilise poliitikaraamistiku ja puuetega inimeste õiguste konventsiooni rakendamise võimekuse olemasolu. Kui eeltingimused ei ole täidetud, siis tuleb rakenduskavas sätestada, missuguste meetmetega ja mis ajaks täidetakse.</p>
<p>Artikkel 96(7)</p>	<p>Kõik rakenduskavad [...] sisaldavad [...] järgmist kirjeldust: (b) erimeetmed, millega edendatakse võrdseid võimalusi ja ennetatakse diskrimineerimist [...] puude, vanuse [...] alusel rakenduskava ettevalmistuse, kavandamise ja elluviimise ajal ning eriti seoses rahastamisele juurdepääsuga, võttes arvesse mitmesuguste diskrimineerimisohus olevate</p>	<p><u>Kõik</u> rakenduskavad peavad sisaldama meetmeid, millega edendatakse võrdseid võimalusi puuetega inimestele ja tagatakse nende juurdepääs kõikidele sotsiaalfondist toetatavatele meetmetele.</p>

	sihtrühmade vajadusi ja eriti puuetega inimestele juurdepääsu tagamise nõudeid.	
Artikkel 110(1) (Seirekomisjoni ülesanded)	Seirekomisjon kontrollib järgmist: (f) [...] võrdsete võimaluste ja mittediskrimineerimise, sealhulgas puudega inimeste juurdepääsu edendamise meetmed; (h) kui kohaldatavad eeltingimused ei ole partnerluslepingu ja rakenduskava esitamise kuupäevaks täidetud, eeltingimuste täitmiseks võetud kohaldatavate meetmete edusammud.	Seirekomisjonil tuleb erilist tähelepanu pöörata sellele, kuidas sotsiaalfondi vahenditest toetatavad meetmed edendavad võrdseid võimalusi ja puuetega inimeste mittediskrimineerimist ning kas juurdepääs nendele meetmetele on tagatud. Seirekomitee seirab ka asjaomaste eeltingimuste rakendamist.
Artikkel 111(4)	2017. ja 2019. aastal esitatavates iga-aastastes rakendusaruannetes võib sõltuvalt rakenduskava sisust ja eesmärkidest esitada ja hinnata järgmist: (h) edusammud vaesusest kõige enam mõjutatud geograafiliste piirkondade või kõrgeima diskrimineerimis- või sotsiaalse tõrjutuse riskiga sihtrühmade erivajaduste rahuldamise meetmete rakendamisel, pöörates eriti tähelepanu marginaliseeritud kogukondadele, puuetega inimestele [...].	Euroopa Komisjonile esitatavad rakendusaruanded peavad muuhulgas sisaldama ka teavet, kuidas toetatavad meetmed on liikmesriigis aidanud kaasa deinstitutionaliseerimisele ja hoidnud ära hoolekandetasutusse sattumise.

1.1 Eeltingimused (lisa XI, ühissätete määrus)

1.1.1 Valdkondlikud eeltingimused

Valdkondlikud eesmärgid	Investeeringuprioriteedid	Eeltingimused	Täitmise kriteeriumid
-------------------------	---------------------------	---------------	-----------------------

<p>9. Sotsiaalse kaasatuse edendamine ning vaesuse ja mis tahes diskrimineerimise vastu võitlemine</p>	<p>ESF: - aktiivne kaasamine, mille üks eesmärke on edendada võrdseid võimalusi ja aktiivset osalemist ning parandada tööalast konkurentsivõimet.</p> <p>ERF: - investeeringud tervishoidu ja sotsiaalsesse taristusse, mis aitavad kaasa piirkondlikule ja kohalikule arengule, vähendades tervisealast ebavõrdsust, ning sotsiaalse kaasatuse edendamine parema juurdepääsu abil sotsiaalsetele, kultuuri- ja meelelahutusteenustele ning üleminek institutsioonilistelt hoolekandeteenustelt kogukonnapõhisele hoolekandestruktuurile.</p>	<p>9.1. Sellise vaesuse vähendamise riikliku strateegilise poliitikaraamistiku olemasolu ja rakendamine, mille eesmärk on tööturult tõrjutud inimeste aktiivne kaasamine, pidades silmas tööhõivesuuniseid.</p>	<p>- Rakendatud on vaesuse vähendamise riiklik strateegiline poliitikaraamistik, mille eesmärk on aktiivne kaasamine ja mis: [...]</p> <p>- sisaldab meetmeid, millega toetatakse riikliku vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vähendamise eesmärgi saavutamist (nagu see on määratletud riiklikus reformiprogrammis), mis sisaldab suurima sotsiaalse tõrjutuse ohus olevatele inimestele, sealhulgas marginaliseeritud kogukondades olevatele inimestele, suunatud jätkusuutlike ja kvaliteetsete tööhõivevõimaluste edendamist; [...]</p> <p>- tuvastatud vajadustest sõltuvalt sisaldab meetmeid üleminekuks institutsioonilistelt hooldusteenustelt kogukonnapõhisele hoolekandestruktuurile;</p>
	<p>ESF: - marginaliseerunud kogukondade, näiteks romade, sotsiaal-majanduslik integreerimine.</p> <p>ERF: - investeeringud tervishoidu ja sotsiaalsesse taristusse, mis aitavad kaasa piirkondlikule ja kohalikule</p>	<p>9.2. Rakendatud on riiklik romade kaasamise strateegiline poliitikaraamistik.</p>	<p>Rakendatud on riiklik romade kaasamise strateegia, mis: - seab saavutatavad romade integratsiooni riiklikud eesmärgid, et vähendada vahet elanikkonna põhiosaga; need eesmärgid peaksid hõlmama nelja ELi romade integratsiooni</p>

	<p>arengule, vähendades tervisealast ebavõrdsust, ning sotsiaalse kaasatuse edendamine parema juurdepääsu abil sotsiaalsetele, kultuuri- ja meelelahutusteenustele ning üleminek institutsioonilistelt hoolekandeteenustelt kogukonnapõhisele hoolekandestruktuurile.</p>		<p>eesmärki, mis on seotud juurdepääsuga haridusele, tööhõivele, tervishoiule ja eluasemele;</p> <p>[...]</p>
	<p>ESF: - parandada juurdepääsu taskukohastele, jätkusuutlikele ja kvaliteetsetele üldhuviteenustele, eelkõige tervishoiu- ja sotsiaalteenustele.</p> <p>ERF: - investeeringud tervishoidu ja sotsiaalsesse taristusse, mis aitavad kaasa piirkondlikule ja kohalikule arengule, vähendades tervisealast ebavõrdsust, ning sotsiaalse kaasatuse edendamine parema juurdepääsu abil sotsiaalsetele, kultuuri- ja meelelahutusteenustele ning üleminek institutsioonilistelt hoolekandeteenustelt kogukonnapõhisele hoolekandestruktuurile.</p>	<p>9.3. Tervishoid: [...] riikliku ja/või piirkondliku strateegilise poliitikaraamistiku olemasolu [...];</p>	<p>- Rakendatud on riiklik ja/või piirkondlik tervishoiu strateegiline poliitikaraamistik, mis sisaldab:</p> <p>- kooskõlastatud meetmeid tervishoiuteenuste ligipääsetavuse parandamiseks;</p>

1.1.2 Üldised eeltingimused

Valdkond	Eeltingimused	Täitmise kriteeriumid
1. Diskrimineerimisvastased	Haldussuutlikkuse olemasolu, et rakendada ja kohaldada liidu diskrimineerimisvastast õigust ja	- Liikmesriikide institutsioonilisele ja õiguslikule raamistikule vastav kord kõikide isikute võrdväärse kohtlemise edendamise

meetmed	poliitikat Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide valdkonnas.	<p>eest vastutavate organite kaasamiseks programmide ettevalmistamisse ja rakendamisse, sealhulgas nõustamine võrdse kohtlemise kohta Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega seotud meetmete puhul;</p> <p>- Kord nende ametiasutuste personali koolitamiseks, kes osalevad liidu diskrimineerimisvastase õiguse ja poliitika valdkonna Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide haldamises ja seires.</p>
3. Puetega inimesed	Haldussuutlikkuse olemasolu, et rakendada ja kohaldada ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide valdkonnas vastavalt nõukogu otsusele 2010/48/EÜ.	<p>- Liikmesriikide institutsioonilisele ja õiguslikule raamistikule vastav kord puuetega inimeste õiguste kaitse eest vastutavate organitega või puuetega inimeste esindusorganisatsioonidega ja muude sidusrühmadega konsulteerimiseks ning nende kaasamiseks programmide ettevalmistamisse ja rakendamisse;</p> <p>- Kord nende ametiasutuste personali koolitamiseks, kes osalevad puuetega inimeste suhtes kohaldatava liidu ja riikliku õiguse ja poliitika valdkonna Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide haldamises ja seires. Nimetatud koolitus peaks vajaduse korral hõlmama ka juurdepääsu ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonile ja selle praktilist kohaldamist liidu ja riiklike õigusaktide kohaselt;</p> <p>- Kord, millega tagatakse ÜRO puuetega inimeste konventsiooni artikli 9 rakendamise seire seoses Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidega kogu programmide ettevalmistamise ja rakendamise etapis.</p>

2. ESF määrus²

²Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1304/2013: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1304&from=EN>

Säte	Tekst	Seos käsiraamatuga
Põhjenduspunkt 6	Sotsiaalfondi võib kasutada selleks, et parandada juurdepääsu taskukohastele, jätkusuutlikele ja kvaliteetsetele üldhuviteenustele, eelkõige tervishoiuteenustele, tööhõive- ja koolitusteenustele, kodututele mõeldud teenustele, lapse koolipäeva järgsetele, lastehoiu ja pikaajalise hoolduse teenustele. Toetatavad teenused võivad olla avaliku, erasektori ja/või kogukonna pakutavad ning neid võivad osutada erinevad teenuseosutajad, nimelt avalik haldus, eraettevõtted, sotsiaalsed ettevõtted, valitsusvälised organisatsioonid.	Sotsiaalfondi võib kasutada mitme kvaliteetse teenuse toetamiseks kogukonnas, mis võivad kaasa aidata institutsioonilise hoolekande vajaduse kaotamisele. Kogukonnapõhiseid teenuseid võivad teiste hulgas osutada ka valitsusvälised organisatsioonid.
Põhjenduspunkt 19	Sotsiaalfond peaks toetama liidu selliste kohustuste täitmist, mis tulenevad ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonist, muu hulgas seoses hariduse, töö ja tööhõive ning juurdepääsetavusega. Samuti peaks sotsiaalfond aitama kaasa teenuste viimisele hooldusasutustest kogukondlikule tasandile. Sotsiaalfondist ei tuleks toetada ühtegi tegevust, mis aitab kaasa segregatsioonile või sotsiaalsele tõrjutusele.	Sotsiaalfondist toetatavad meetmed peavad olema kooskõlas ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni põhimõtetega ja aitama liikmesriigis kaasa teenuste viimisele hooldusasutustest kogukondlikule tasandile. Sõnaselgelt on keelatud kasutada sotsiaalfondi vahendeid selliste tegevuste toetamiseks, mis aitavad kaasa mõne inimrühma segregatsioonile või sotsiaalsele tõrjutusele.
Artikkel 2(1) (Ülesanded)	Sotsiaalfond edendab tööhõive ja töökvaliteedi kõrget taset, parandab juurdepääsu tööturule [...] julgustab kõrgetasemelise hariduse ja koolituse andmist kõigile ning toetab [...]võitleb vaesusega ja suurendab sotsiaalset kaasatust, edendab soolist võrdõiguslikkust, mittediskrimineerimist ja võrdseid võimalusi [...].	Sotsiaalfond saab aidata kaasa hooldamist ja toetust vajavate inimeste jaoks tavateenuste, eriti töövõimaluste ja hariduse, kättesaadavaks ning juurdepääsetavaks tegemisel.
Artikkel 2(3)	Sotsiaalfond teenib rahvast, aidates muu hulgas selliseid ebasoodsas olukorras olevaid inimesi nagu pikaajalised töötud, puudega inimesed[...] marginaliseeritud kogukonnad ning vaesuse ja sotsiaalse	Sotsiaalfondi vahenditest peavad kasu saama sotsiaalse tõrjutusega kokkupuutuvad inimesed, k.a hoolekandeesutuses olevad

	tõrjutusega kokkupuutuvad igas vanuses inimesed.	lapsed, puudega inimesed, vaimse tervise probleemidega inimesed ja kodutud.
Artikkel 3(1)(a) (Toetuse kasutusala)	Püsiva ja kvaliteetse tööhõive edendamise ning tööjõu liikuvuse parandamise valdkondliku eesmärgi raames toetatakse järgmist: (i) tööotsijate ja mitteaktiivsete inimeste, sealhulgas pikaajaliste töötute ja tööturult eemale jäävate inimeste töövõimalustele juurdepääs [...]; (ii) noorte [...] sealhulgas sotsiaalselt tõrjutute riskirühma ja marginaliseeritud kogukondadesse kuuluvate noorte jätkusuutlik integreerimine tööturule [...].	Sotsiaalfond peab soodustama puudega inimeste, vaimse tervise probleemidega inimeste, kodutute ja hoolekandeesutustes olevate noorte või vähemuskogukondade liikmete (nt romade või rändajate) juurdepääsu töövõimalustele.
Artikkel 3(1)(b)	Sotsiaalse kaasatuse edendamise, vaesuse ja igasuguse diskrimineerimise vastu võitlemise valdkondliku eesmärgi raames toetatakse järgmist: (i) aktiivne kaasamine, sealhulgas eesmärgiga edendada võrdseid võimalusi ja aktiivset osalemist ning parandada tööalast konkurentsivõimet; (ii) marginaliseerunud kogukondade, näiteks romade, sotsiaal-majanduslik integreerimine; (iii) igasuguse diskrimineerimise tõkestamine ja võrdsete võimaluste edendamine; (iv) juurdepääsu parandamine taskukohastele, jätkusuutlikele ja kvaliteetsetele teenustele, sealhulgas tervishoiuteenustele ja üldhuvi sotsiaalteenustele.	Sotsiaalfondi vahenditega tuleb toetada hooldust ja/või toetust vajavate erinevate inimrühmade juurdepääsu kvaliteetsetele tervishoiu- ja sotsiaalteenustele. Sotsiaalfondist rahastatavate meetmete kaudu tuleb tegelda ka romadega, kes mõnes liikmesriigis paigutatakse tõenäolisemalt hoolekandeesutustesse. Sotsiaalfondist ei tohi toetada meetmeid, millega diskrimineeritakse ja põlistatakse mõne inimrühma sotsiaalset tõrjutust.
Artikkel 3(1)(c)	Oskuste omandamiseks ja elukestvaks õppeks haridusse, koolitusse ja kutseõppesse investeerimise valdkondliku eesmärgi raames toetatakse järgmist: (i) [...] võrdse juurdepääsu hõlbustamine kvaliteetsele haridusele nii koolieelsetes lasteasutustes kui ka põhi- ja keskkoolis [...].	Sotsiaalfondi vahendeid tuleb kasutada hooldamist ja toetust vajavatele lastele tavaharidusele juurdepääsu toetamiseks. See on eriti oluline deinstitutionaliseerimise seisukohast, sest tavaharidusele juurdepääsu puudumine on peamisi põhjuseid puudega laste hooldusasutusse paigutamisel.
Artikkel 4(2)	Vähemalt 20% kõigist sotsiaalfondi	Liikmesriik peab eraldama

<i>(Järjepidevus ja valdkondlik keskendumine)</i>	vahenditest igas liikmesriigis eraldatakse [...] sotsiaalse kaasatuse edendamise, vaesuse ja igasuguse diskrimineerimise vastu võitlemise valdkondliku eesmärgi saavutamiseks [...].	vähemalt 20% kõigist sotsiaalfondi vahenditest hooldust või toetamist vajavate inimeste sotsiaalse kaasatuse edendamise, vaesuse ja diskrimineerimise vastu võitlemise meetetele.
Artikkel 6(3) <i>(Partnerite kaasamine)</i>	Et soodustada valitsusväliste organisatsioonide piisavat osalemist sotsiaalfondi toetatavas tegevuses ja nende juurdepääsu sellele eelkõige sotsiaalse kaasatuse, soolise võrdõiguslikkuse ja võrdsete võimaluste valdkonnas, tagavad rakenduskavade korraldusasutused [...], et sotsiaalfondi vahenditest eraldatakse asjakohane summa valitsusväliste organisatsioonide suutlikkuse suurendamiseks.	Sotsiaalfondi vahendeid tuleb kasutada laste, puuetega inimeste, vaimse tervise probleemidega inimeste ja kodututega töötavate või neid esindavate valitsusväliste organisatsioonide suutlikkuse suurendamiseks, et neil oleks võimalik osaleda sotsiaalfondist toetatavate meetmete kavandamisel ja taotleda fondi vahendeid.
Artikkel 8 <i>(Võrdsete võimaluste ja mittediskrimineerimise edendamine)</i>	Liikmesriigid ja komisjon edendavad kõikide inimeste võrdseid võimalusi, välistades diskrimineerimise [...] puude, vanuse [...] alusel, süvalaiendades mittediskrimineerimise põhimõtet [...]. Sotsiaalfondi kaudu toetavad liikmesriigid ja komisjon ka konkreetset tegevust käesoleva määruse artiklis 3 ja eelkõige artikli 3 lõike 1 punkti b alapunktis iii osutatud investeerimisprioriteetide raames. Sellise tegevuse eesmärk on võidelda diskrimineerimise kõikide vormidega ja parandada juurdepääsuvõimalusi puudega inimestele, et parandada nende osalust tööhõives, hariduses ja koolituses ning seeläbi parandada sotsiaalset kaasatust, vähendada haridustaseme ja tervisliku seisundi ebavõrdsust ja hõlbustada pakutavate teenuste viimist hooldusasutustest kogukondlikule tasandile, pidades eelkõige silmas isikuid, keda diskrimineeritakse mitmekordselt.	Sotsiaalfondist toetatavad meetmed peavad edendama kõikide inimeste võrdseid võimalusi. Seega peavad tööhõive-, haridus-, tervishoiu- ja sotsiaalteenused olema puuetega inimestele ja teistele hooldust või toetust vajavatele inimrühmadele kättesaadavad ja juurdepääsetavad. Oluline on, et sotsiaalfondi vahenditest rahastatavad meetmed toetaksid teenuste viimist hooldusasutustest kogukondlikule tasandile.

3. ERF määrus³

Säte	Tekst	Seos käsiraamatuga
Põhjenduspunkt 15	Sotsiaalse kaasatuse edendamiseks ja vaesusega võitlemiseks, eeskätt marginaliseeritud kogukondades, on vaja väikesemahulise taristu pakkumise kaudu parandada juurdepääsu sotsiaal-, kultuuri- ja vabaajateenustele, võttes arvesse puudega inimeste ja eakate erivajadusi.	Liikmesriigid peavad kasutama regionaalarengufondi vahendeid puuetega inimeste juurdepääsu parandamiseks tavateenustele, mitte sellise taristu rahastamiseks, millega nende sotsiaalset tõrjutust ja ühiskonnast eraldamist veelgi süvendatakse.
Põhjenduspunkt 16	Kogukonnapõhised teenused peaksid hõlmama kõiki koduseid, perepõhiseid, elukohajärgseid ja muid kogukonna teenuseid, millega toetatakse kõikide inimeste õigust elada kogukonnas ning omada võrdseid valikuid ning millega püütakse hoida ära isoleeritust või kogukonnast eraldumist.	Regionaalarengufondi vahenditest rahastatav taristu peab toetama kõikide inimeste õigust elada kogukonnas (vastandina hoolekandetasutuses elamisele), k.a lapsed, puudega inimesed, vaimse tervise häiretega inimesed ja kodutud. Regionaalarengufondi vahendeid ei tohi kasutada sellise taristu rahastamiseks, millega lapsed, puuetega inimesed või teised inimrühmad isoleeritakse või eraldatakse kogukonnast. Seega liikmesriik ei tohi regionaalarengufondi vahenditega renoveerida või ehitada uusi hoolekandetasutusi.
Artikkel 3(1) (<i>ERF-ist antava toetuse ulatus</i>)	ERFist toetatakse artiklis 5 sätestatud investeerimisprioriteetide järgimiseks järgmisi tegevusi: (d) investeerimine sotsiaal-, tervishoiu-, teadus- ja uuendustegevuse, ettevõtlus- ning haridustaristusse.	Käesolev artikkel koos 16. põhjenduspunktiga tähendab, et regionaalarengufondi tuleb kasutada sellise taristu toetamiseks, mis aitab hooldusasutuses asuvate või sinna sattumise ohus olevate

³Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1301/2013: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1301&from=EN>

		kõikide inimrühmade õigust elada kogukonnas. See võib hõlmata eluaseme, haridus- ja tervishoiutaristut.
Artikkel 5(9) (Investeeringuprioriteetid)	ERFist toetatakse [...] järgmisi investeeringuprioriteete: (9) sotsiaalse kaasatuse edendamine ning vaesuse ja igasuguse diskrimineerimise vastu võitlemine järgmistega: (a) investeeringud tervishoidu ja sotsiaalsesse taristusse, mis panustavad piirkondlikku ja kohalikku arengusse, vähendades tervisealast ebavõrdsust ning edendades sotsiaalset kaasatust parandatud juurdepääsu kaudu sotsiaal-, kultuuri- ja meelelahutusteenustele, ning üleminek hooldesutustes pakutavatelt hoolekandeteenustelt kohalikule hoolekandestruktuurile.	Regionaalarengufondi vahenditest toetatav taristu peab edendama sotsiaalset kaasatust ja hõlbustama üleminekut hooldusasutuses pakutavatelt teenustelt kohalikule hoolekandestruktuurile. Seega ei saa liikmesriik nende vahenditega rahastada oma olemuselt institutsioonilist taristut.

Note: This translation is still subject to proofreading . If you find that some of the terms used are incorrect or inappropriate, please get in contact with one of the organisations in membership of the EEG.

Document translated with the financial support from the European Union Programme for Employment and Social Innovation "EaSI" (2014-2020). For further information please consult: <http://ec.europa.eu/social/easi>